

Studiu cu privire la problemele pensiunilor turistice din punct de vedere legislativ

Introducere

Acest studiu a fost realizat de Asociația de Ecoturism din România (AER) în perioada august – decembrie 2012 cu scopul de a identifica problemele cu care se confruntă proprietarii și managerii de pensiuni turistice din punct de vedere legislativ. Chestionarul care a stat la baza studiului este format din 40 de întrebări care vizează tot procesul de construcție, autorizare, funcționare și control al pensiunilor turistice.

Cercetarea de față dorește să tragă un semnal de alarmă cu privire la problemele reale cu care se confruntă pensiunile turistice de mici dimensiuni din mediul rural, însă nu este una reprezentativă la nivel național din cauza eșantionului mic de respondenți. Chiar și așa, studiul relevă unele probleme și curențe ale sistemului legislativ care ar trebui să fie subiectul unui studiu la nivel național pe un eșantion reprezentativ pentru:

- a avea o imagine clară și bine fundamentată a problemelor de ordin legislativ din acest domeniu;
- a obține date statistice cu privire la dimensiunea reală a impactului economic al pensiunilor turistice în mediul rural (inclusiv cele din zona gri sau neagră a economiei).

Caracteristicile afacerilor care au completat chestionarul sunt următoarele:

- capacitate de cazare de la 4 la 43 de locuri;
- clasificare de la 1 la 4 margarete;
- afilieri: Asociația de Ecoturism din România, Asociația de Turism Retezat, Asociația de Ecoturism Țara Dornelor, Nature Friends International, ANTREC, Asociația Geoparcul Dinozaurilor, Accueil Paysan;
- anul înființării: 1995 – 2012;
- localizare: Suceana, Hunedoara, Brașov, Maramureș, Tulcea, Covasna;
- 53% din pensiuni au înregistrat o durată medie a șederii de 3-5 nopți;
- 86% din pensiuni nu primesc deloc sau primesc sub 30% din turiști prin agenții de turism;

Pe lângă această evaluare rapidă prin intermediul chestionarului, pentru a obține o imagine globală a problemelor din domeniu, precum și pentru a identifica soluțiile la nivel european, au mai fost întreprinse următoarele activități:

1. Analiza legislației în domeniu din România realizată de un jurist;
2. Analizarea situației existente în turismul rural / ecoturism în următoarele țări: Spania, Irlanda, Suedia, Austria.

Aceste activități fac parte din proiectul *Advocacy pentru protecția mediului și dezvoltarea durabilă prin turism*, implementat de AER în parteneriat cu Asociația de Ecoturism Țara Dornelor (AETD) și Asociația de Turism Retezat (ATR) și finanțat de Fundația pentru Parteneriat și Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe în perioada 01 aprilie 2012 – 31 martie 2013.

Obiectivele principale ale proiectului:

- Existența unui set de propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ care reglementează activitatea pensiunilor turistice, ce va duce la stimularea dezvoltării locale durabile prin ecoturism și agroturism;
- Cristalizarea unui grup de reprezentare la nivel național pe domeniul afacerilor la scara mică în turism care va susține adoptarea unor măsuri legislative pentru dezvoltarea durabilă locală cu impact pozitiv asupra protecției mediului și a ariilor protejate pe termen mediu și lung;
- Revizuirea și alinierea sistemului de certificare în ecoturism „Eco-Romania” la cerințele Standardului GSTC (Global Sustainable Tourism Criteria).

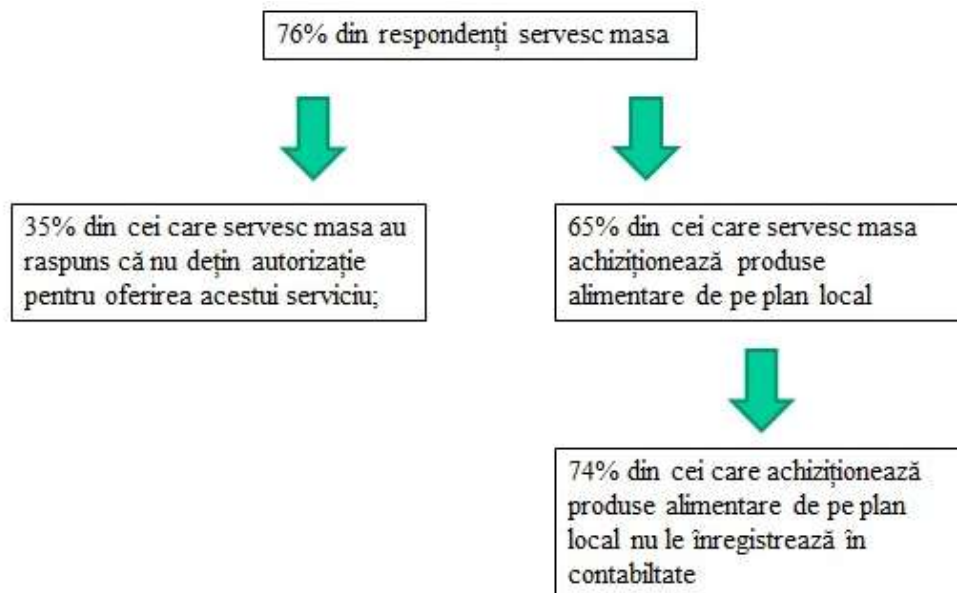
Rezultatele cercetării

Înainte de a vă prezenta rezultatele centralizate ale cercetării, dorim să facem precizarea că acestea reflectă strict opinia respondenților, prin urmare conțin o notă de subiectivism datorată experiențelor proprii în interacțiunea cu instituțiile responsabile de activitatea pensiunilor turistice. Uneori răspunsurile la unele întrebări deschise denotă necunoașterea legislației în vigoare sau chiar eroarea în care se află respondentul.

Capitolul 2: Vă rugăm să enumerați dotările sau facilitățile impuse de lege și care vi se par restrictive, inutile sau abuzive.

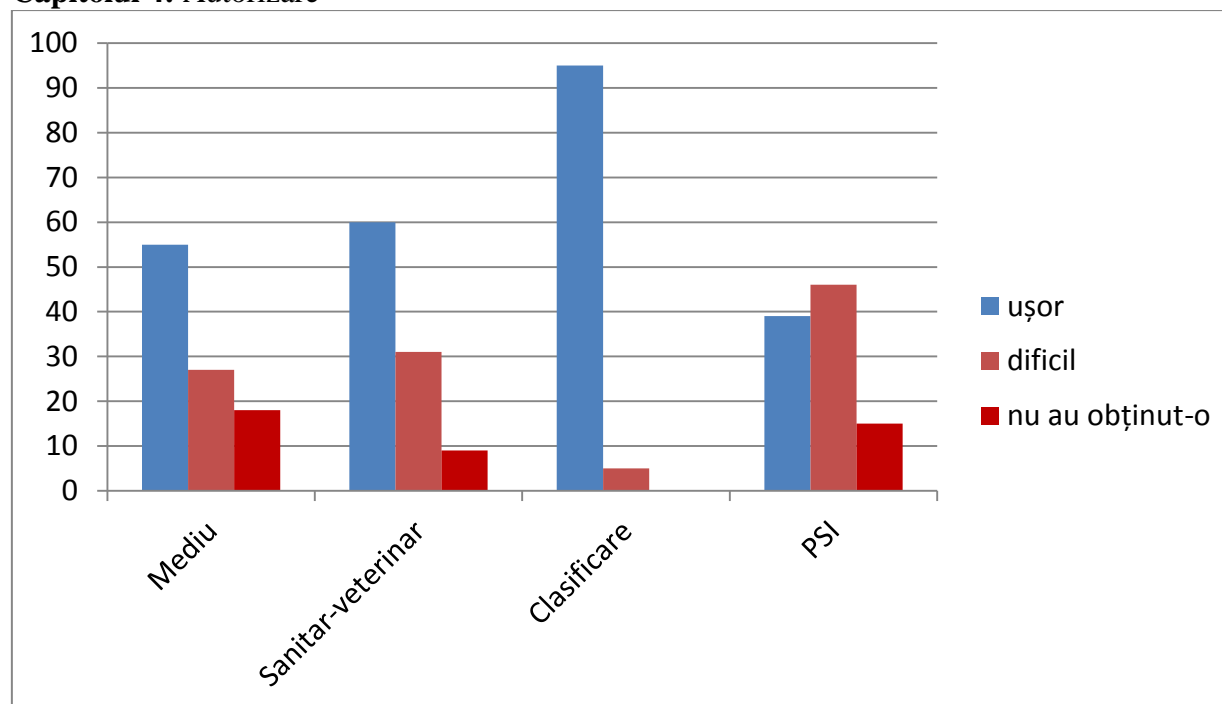
Cele mai multe răspunsuri la această întrebare se referă la dotările pentru servirea mesei, proprietarii fiind nemulțumiți că o pensiune de 4 camere trebuie să aibă aceleași dotări ca un restaurant. Astfel, devine clar că o pensiune mică nu își poate permite din punct de vedere financiar să îndeplinească aceste condiții, fiind astfel constrânși să ofere servicii de alimentație fără autorizație.

Capitolul 3: Servicii de oferirea mesei

Din cei care au răspuns că servesc masa, 35% au răspuns că nu dețin autorizație pentru acest serviciu. Astfel, 50% din totalul respondenților nu servesc deloc masa sau o servesc fără autorizație în special din cauza normelor neadaptate dimensiunii mici a acestui tip de afaceri. Această situație se întâlnește în majoritatea cazurilor la pensiunile mici sau foarte mici (sub 5 camere), care nu își permit din punct de vedere financiar să doteze bucătăriile proprii la nivel de restaurant.

Capitolul 4: Autorizare

Graficul de mai sus relevă câteva aspecte deosebit de interesante. Astfel, la întrebarea cât de greu au obținut autorizațiile necesare deschiderii unei pensiuni, majoritatea problemelor declarate au fost la PSI (Prevenirea și stingerea incendiilor), mediu și sanitar-veterinar. Important este faptul că pentru clasificare, peste 90% din respondenți au declarat că au obținut certificatul de clasificare foarte ușor sau ușor. Astfel, reiese faptul că legislația turistică nu reprezintă de fapt o problemă pentru proprietarii de pensiuni turistice, ci mai degrabă legislația din celelalte domenii care are incidență asupra acestui sector economic. Important este și faptul că aproape 20% nu au obținut măcar una din autorizațiile de mai sus.

Mediu:

- Durata prea lungă
- Birocrația
- Lipsa informațiilor

Certificat de clasificare:

- Durata prea lungă
- Birocrația

Sanitar-Veterinar:

- Birocrația
- Durata prea lungă
- Lipsa informațiilor
- Mita

PSI:

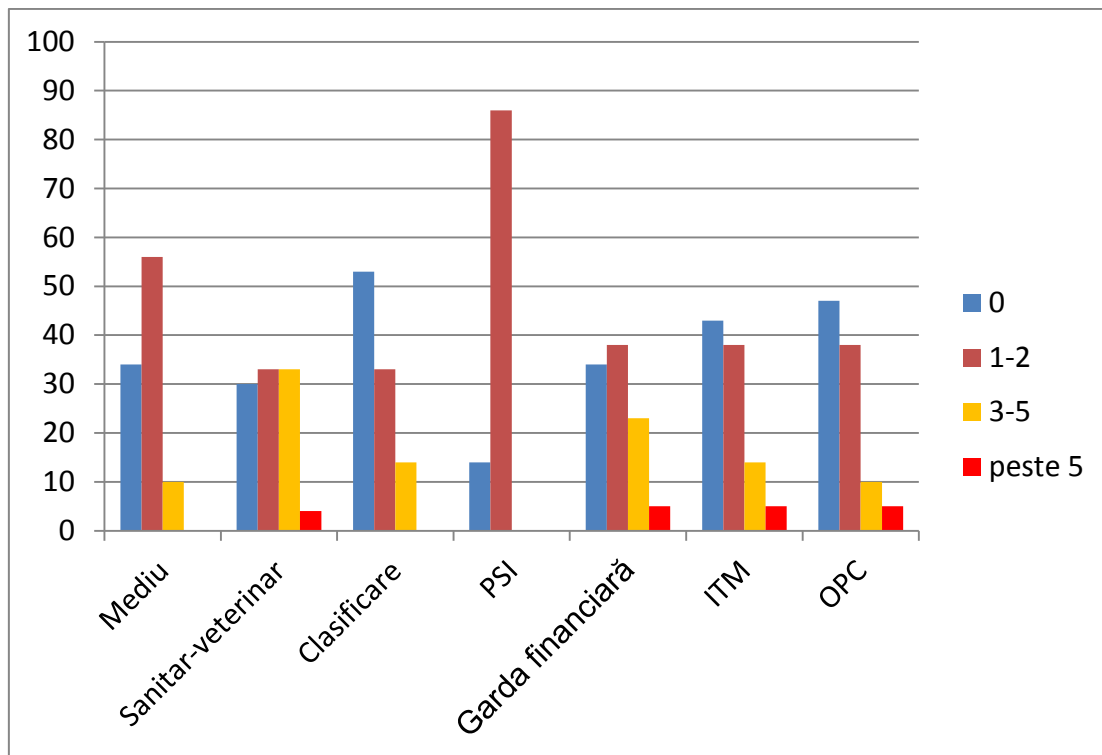
- Durata prea lungă
- Costurile
- Birocrația
- Lipsa informațiilor

Referitor la problemele întâmpinate în cadrul procesului de autorizare și reautorizare, majoritatea au raportat probleme ce țin de durata prea lungă și birocrația. O constatare foarte interesantă o reprezintă costurile ridicate pentru obținerea autorizației de la PSI, în timp ce la certificatul de clasificare eliberat de Ministerul turismului s-au raportat cele mai puține probleme.

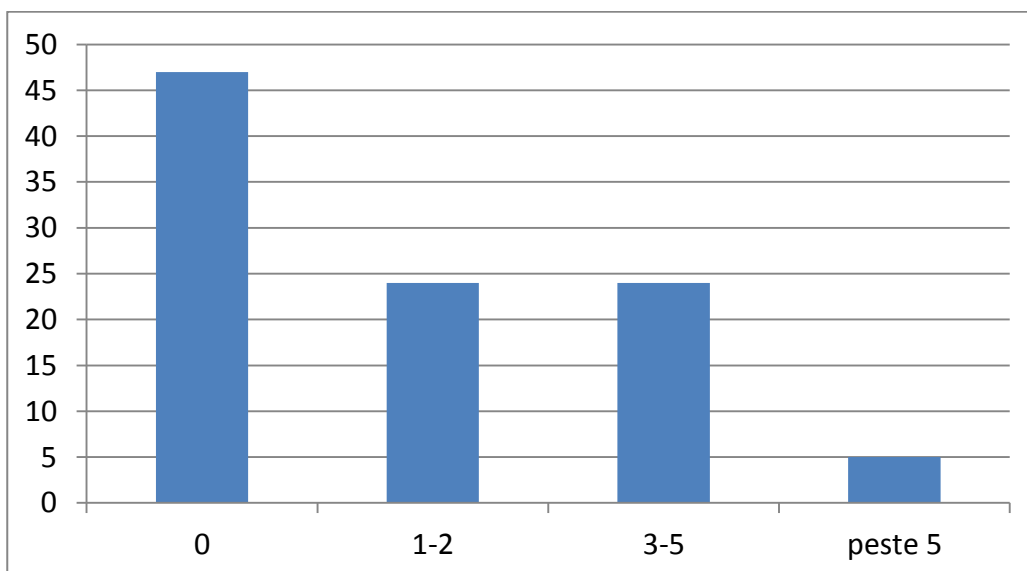
Capitolul 5: Controale

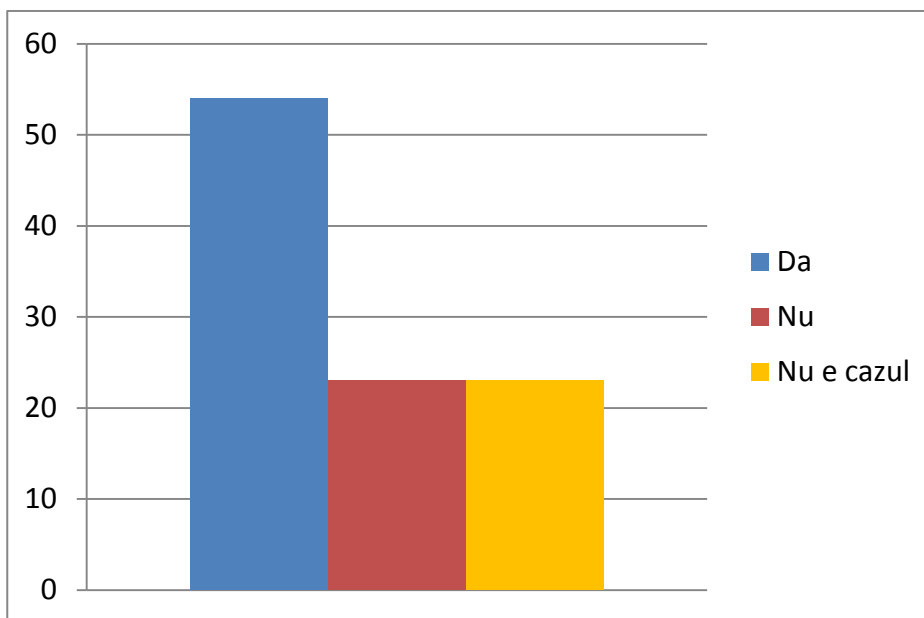
La acest capitol ne oferă o perspectivă asupra activității pensiunilor turistice. Practic, sunt nu mai puțin de 7 instituții cu rol de control, fiecare dintre acestea putând efectua un număr nelimitat de controale în fiecare an. Reiese faptul că proprietarii și managerii de acest tip de structuri de cazare sunt mai ocupați cu inspectorii veniți în control, decât cu turiștii.

Graficul de mai jos ne arată frecvența controalelor pe fiecare instituție în parte în ultimii doi ani. Observăm că Pompierii vin regulat în control, de regulă o dată pe an. Constatăm însă cu îngrijorare că majoritatea instituțiilor care au efectuat și peste 5 controale la aceeași entitate în doar doi ani.

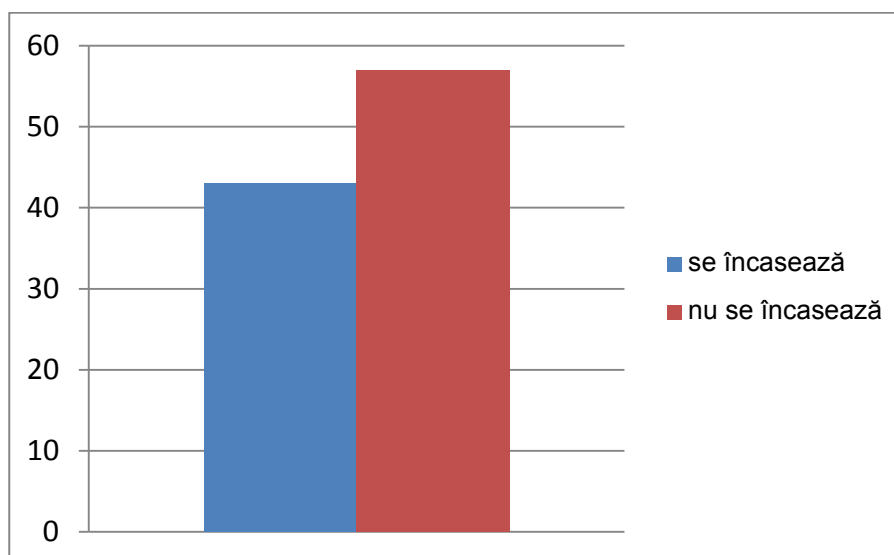
Chestionați în legătură cu numărul de amenzi încasate în ultimii doi ani, reiese faptul că mai bine de 50% au primit cel puțin o amendă, în timp ce 5% dintre respondenți au declarat că au primit chiar mai mult de 5 amenzi. Cu toate acestea, majoritatea a declarat că inspectorii au manifestat flexibilitate în aplicarea amenzilor.

Capitolul 6: Taxa pe turism

În cadrul acestei cercetări am fost interesați să aflăm și dacă se cunoaște destinația taxei pe turism care este stabilită prin hotărâre de Consiliu Local. Reiese că în 43 % din cazuri aceasta se încasează, însă niciun respondent nu a putut indica în ce mod se folosesc banii încasați. Facem precizarea că respondenții sunt situați în special în localități din mediul rural, unele dintre ele slab dezvoltate din punct de vedere turistic. Acest lucru explică procentul mic în ceea ce privește localitățile unde se încasează această taxă, însă nu explică lipsa transparenței din partea autorităților.

Capitolul 7: Evaluarea legislației în vigoare

Rugați să noteze eficiența legislației în vigoare pe o scară de la 1 la 10, media obținută a fost de doar 4,80. Astfel, în ochii proprietarilor și managerilor de pensiuni turistice legislația din domeniu nu reușește să obțină nici măcar o notă de promovare.